

створення, розвиток, зрілість, спад (ліквідація чи відродження). Необхідно відзначити, що зміна стадій життєвого циклу підприємства, коливання кон'юнктури ринку, потреб і запитів споживачів, вплив зовнішнього середовища вимагають від суб'єкта управління коригування стратегічних планів і пріоритетних напрямів розвитку ресурсного потенціалу.

Ресурсне забезпечення стратегічної діяльності підприємства має здійснюватись у відповідній формі на основі розроблення ресурсних стратегій, які сприяють вирішенню таких завдань: визначення перспективних потреб підприємства в ресурсах всіх необхідних видів; розрахунок допустимих ресурсних обмежень і формування прогресивних норм витрат ресурсів різних типів, в першу чергу (враховуючи високу матеріаломісткість більшості виробництв), виробничих запасів підприємства; визначення "зон стратегічних ресурсів", можливостей їх використання шляхом збалансування обсягів і складу, термінів постачання з динамікою використання; розроблення заходів щодо раціонального використання ресурсів підприємства; використання логістичних підходів в системі реалізації ресурсних стратегій.

Враховуючи високу матеріаломісткість продукції більшості виробничих підприємств, слід враховувати, що від ресурсного потенціалу залежить підвищення ефективності виробництва і господарювання в цілому. Тому питання удосконалення механізму його управління в умовах ринкової економіки надзвичайно актуальне.

Стратегічні цілі підприємства потребують обґрунтування ефективних рішень щодо залучення необхідних ресурсів. Формування ресурсного потенціалу підприємства – це виявлення стратегічних можливостей та ресурсів, здатних підвищити конкурентоспроможність підприємства; визначення резервів розвитку його потенціалу. Майбутнє завжди невизначене, тому витрачання ресурсів завжди супроводжується тим чи іншим рівнем ризику. Розробляючи ресурсні стратегії, треба обґрунтовувати можливий та допустимий рівні ризику.

Отже, для підвищення ефективності діяльності підприємств в цілому, оптимізації процесів формування та використання їх ресурсного потенціалу, забезпечення можливостей розвитку, слід не лише впроваджувати заходи із раціонального використання виробничих запасів, встановлення обґрунтованих норм витрат, але також організації ефективної системи обліку та контролю за використанням виробничих запасів.

УДК 65.12 : 658

Марія Синейко, ст. гр. БО-41, Надія Шостаківська, старший викладач,

Василь Процик, к.юр.н., доцент

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

ДЕБИТОРСЬКА ЗАБОРГОВАНІСТЬ ЯК СКЛАДОВА ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВА

Mariia Sineyko, Nadiya Shostakivska, Vasyl Protsyk

ACCOUNTS RECEIVABLE AS A COMPONENT OF THE FINANCIAL STATE OF THE ENTERPRISE

В умовах працюючої ринкової економіки для більш ефективної бізнес-діяльності майже усі підприємства України чим далі, тим більше прагнуть удосконалювати і розвивати існуючі методи ведення господарчо-виробничої справи, намагаючись шляхом моделювання різних комбінацій внутрішніх та зовнішніх факторів цього складного процесу знайти найточніше ситуативне рішення з ознаками деякого

передбачення і прогнозування. У зв'язку з цим, на перший план виходить ще більш ретельне, в деякій мірі, інноваційне управління наявними групами ресурсів, що беруть участь у виробництві. Однією з найголовніших ознак ефективного управління ресурсами є в кінцевому результаті зниження операційних витрат, пов'язаних з цими ресурсами, і як наслідок, зниження собівартості продукції та збільшення прибутку, звичайно, без шкоди для якості товару. В цьому контексті слід особливої уваги приділити аналізу такої ненормованої складової оборотних коштів підприємства як дебіторська заборгованість з точки зору можливості отримання від неї додаткових доходів або витрат.

У сучасній економічній практиці під дебіторською заборгованістю слід розуміти активи, контрольовані підприємством у результаті минулих подій, використання яких приведе до отримання економічних вигод у майбутньому. Під таке трактування підлягає як заборгованість дебіторів, яка утримується підприємством до дати погашення, так і заборгованість дебіторів призначена для перепродажу. Тобто зміст, місце і роль дебіторської заборгованості розглядають в прикладному аспекті - як складовий елемент активів, що формується в ринковому механізмі на основі договорів поставки або продажу.

Виникнення дебіторської заборгованості може по різному впливати на фінансовий стан підприємства, з однієї сторони, дебіторська заборгованість призводить до:

- вилучення грошових коштів з обороту, сповільнення їх оборотності, і як наслідок може вплинути на збільшення кредиторської заборгованості підприємства перед своїми постачальниками (внаслідок нестачі грошових коштів);

- зниження рівня ліквідності та платоспроможності, внаслідок недоотримання, нестачі грошових коштів, що негативно впливає на економічний потенціал та зростання підприємства;

- виникнення сумнівної чи безнадійної дебіторської заборгованості, яка призводить до збитків підприємства, а інколи може призвести до банкрутства підприємства;

- зниження прибутковості підприємства, що вплине на зменшення виплат до бюджету у вигляді різноманітних податків.

А, з іншої сторони, виникнення дебіторської заборгованості – це ймовірність отримання економічної вигоди за відвантажені товари, виконані роботи та надані послуги, за умови, коли підприємство очікує своєчасної оплати за них. Якщо у підприємства виникають сумніви, щодо своєчасності (у визначенні термінів) оплати, то така заборгованість вважається сумнівною і негативно впливає на платоспроможність підприємства

Одним з найважливіших напрямків управління дебіторською заборгованістю є оцінка ризику, пов'язаного з кредитоспроможністю та платоспроможністю клієнтів, на основі якої відбувається планування, організація та контроль роботи з дебіторами.

Отже, дебіторська заборгованість є складним і багатогранним поняттям і управління нею для підприємства направлене на забезпечення максимізації грошових потоків, підвищення рівня фінансової безпеки, що у кінцевому результаті, підвищує його ринкову вартість.